
HÍRÖSSZEFOGLALÓK

Hírösszefoglaló rovatunkban a MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport munkájában résztvevő egyetemi hallgatók írásait közöljük. A rovat célja, hogy a Közjavak blog és folyóirat profiljába illeszkedő, – a közjog területét tágan értelmezve – legfrissebb tudományos hírekről, álláspontokról, az egyes közjogi szervek döntéseiről első kézből nyújtson információt az olvasóközönségnek.

LEOMLANAK A VÁMOK EURÓPA ÉS DÉL-AMERIKA KÖZÖS PIACAI KÖZÖTT*

A kereskedelem fontossága évezredekre visszavezethető, amelynek elengedhetetlen mozgatórugója volt az államok, régiók együttműködése. Napjainkban sincs ez másként és a globalizációval karöltve kontinenseket átívelő kereskedelmi kapcsolatok alakulnak ki. A fenntartható együttműködés érdekében szükség van a megfelelő jogi szabályozásra, aminek meghozatala nem egyszerű feladat, hiszen a különböző régiók más szempontokat tartanak szem előtt. Az Európai Uniónak azonban úgy tűnik lassan sikerül pontot tennie egy lassan 20 éve elhúzódó tárgyalás végére.

Az EU jelenleg is a Mercosur egyik legnagyobb kereskedelmi és beruházási partnere, de a június végén született megállapodás csak még jobban elmélyíti a két régió közötti kapcsolatot. A legfőbb cél egy közös szabadkereskedelmi övezet létrejötte a felek között. Ami a feleket illeti, a Mercosur a kezdeteknél még csak Brazília és Argentína közötti kereskedelmi megállapodás volt, majd a későbbi Uruguay és Paraguay csatlakozással egy nemzetközi szervezetté nőtte ki magát. Venezuela is tagja volt a Latin-Amerikai bloknak, azonban az országban zajló nagymértékű válság miatt felfüggesztették a tagságát. Elsősorban a mezőgazdasági cikkek exportjára szeretnének koncentrálni, míg az európai fél az ipari termékekre fektetné a hangsúlyt.

A megállapodás olyan főbb elvek mentén jött létre, mint a környezetvédelem, valamint a fogyasztók és érzékeny gazdasági ágazatok érdekeinek védelme. Ezen követelmények betartása mentén mindkét fél számára komoly fenntartható növekedést eredményezhet, de emellett negatív hatása is lehet egyes szektorokra. Az autógyártás terén fellendülés várható egyes szakértők szerint, mivel a vámok jelentős mértékben csökkennek, míg a gépjárműalkatrészek vámja 14-18%-kal, addig a személygépkocsik vámja akár 35% százalékkal is csökkenhet. Ezenkívül más uniós termékek exportja is

* Készítette: *Nagy Evelin Éva*, joghallgató DE ÁJK

„felvirágozhat”; többek között a gyógyszerekről, ruhaneműkről, kötöttárukról is rendelkezik a nemzetközi szabályozás. Jelenleg egyes élelmiszeripari termékek esetén csak magas vámok kiszabása mellett van lehetőség az exportálásra, azonban az egyezmény ezen is változtatni kíván; csökkennek a csokoládéra, üdítőkre, szeszes italokra kivetett vámok.

A megállapodásnak számos pozitív hatása mellett hátrányai is lehetnek bizonyos számítások alapján, hiszen Európában a termelők költségei – főleg az élelmiszerbiztonsági előírások miatt – jóval magasabbak, mint a Mercosur tagállamaiban. A vámmentes behozatali kvóták megemelése munkahelyvesztéshez és termeléseszkökhöz vezethet az öreg kontinensen. Közélebről megvizsgálva, szakértők véleménye szerint az egyes tervezett módosítások negatívan érintenék a baromfitermelőket, a sertésenyésztőket, csemegekukorica-termelőket, továbbá a bioüzemanyagot termelők tekintetében is előnytelen lehet a megállapodás.

Az Európai Unió által kötött más nemzetközi együttműködésekkel összehasonlítva is mérőföldkő lehet a latin-amerikai régióval létrehozott megállapodás, hiszen ezelőtt az államokkal (Japán, Kanada, Mexikó) csak külön-külön sikerült politikai és gazdasági kapcsolatot létesíteni. Ez a fajta, integrációk között létrejött szabadkereskedelmi fúzió tehát kivételes, abból a szempontból is, hogy az Unió az első olyan nagyobb nemzetközi szereplő, amelynek sikerült megállapodnia a dél-amerikai blokkal.

Források jegyzéke:

- https://ec.europa.eu/hungary/news/20190701_mercosur_hu
- https://hvg.hu/gazdasag/20190628_Politikai_megallapodas_szuletet_t_az_EUMercosur_szabadkereskedelmi_szerzodesrol
- https://magyarnemzet.hu/gazdasag/20190628/Politikai_megallapodas_meg_az_eu_mercosur_megallapodas_miatt_7079543/
- <https://infostart.hu/gazdasag/2019/06/28/politikai-megallapodas-szuletett-az-eu-mercoshur-szabadkereskedelmi-szerzodesrol>

EUB: A MAGYAR REKLÁMADÓ ÖSSZEEGYEZTETHETŐ A BELSŐ PIACCAL*

Magyarország 2014 júliusában vezette be az ún. reklámadót. A megosztó különadót a Bizottság is megvizsgálta, s 2016 novemberében megállapította, hogy uniós versenyjogi tilalmakba ütközik, ezért meg kell szüntetni. Magyarország ezzel nem értett egyet, így az Európai Unió Bíróságától kérte a Bizottság határozatának megsemmisítését. Magyarország időközben, még 2017 májusában visszaható hatállyal eltörölte a különadót. A várva várt döntés csak most, 2019 júniusában született meg. A Bizottságnak nem sikerült bizonyítania az uniós jog megsértését. A Bíróság szerint ugyanis a bizottsági érvelés hiányos, megállapításai tévesek. Mindezekre tekintettel a Törvényszék teljes egészében megsemmisítette a Bizottság határozatát.

Az adóról

A 2014-2017 között működő reklámadó a Magyarországon közzétett reklámokból származó bevételekre kivetett különadó. Az adó alanyai azok a gazdasági szereplők, akik reklámot tesznek közzé, azaz leginkább újságok, audiovizuális médiumok és a reklámok kihelyezői. Az adó alapja a reklám közzétételéből származó adóévi nettó árbevétel. Az első adóköteles sáv 500 millió forintnál kezdődik. Ez a különadó hatkulcsos, árbevétel-sávonként 10%-kal emelkedik. Az utolsó sávban, 20 milliárdos nettó árbevétel fölött 40% (ami 2015-ben 50%-ra emelkedett) az adókulcs. A reklámadót bevezető törvény bizonyos adóalanyok számára egyfajta kedvezményt is biztosít. Azok az adóalanyok ugyanis, akik az adózást megelőző évet nullás vagy negatív eredménnyel zártak, az előző években elhatárolt veszteségük 50%-át levonhatják az adóalapjukból.

A Bizottság vizsgált és határozott

A Bizottság 2015 elején hivatalos vizsgálati eljárást indított, mivel úgy vélte, hogy az adó progresszív jellege és az előbb említett levonási kedvezmény állami támogatást eredményeznek. Vizsgálatai alapján gyanúját igazoltnak találta, így határozatában megállapította, hogy a szóban forgó rendszer uniós versenyjogi szempontból meg nem engedett állami támogatásnak minősül.

* Az összefoglalót készítette: *Dr. Széles Krisztina*, PhD hallgató, DE ÁJK

Az állami támogatás fogalma

Az állami támogatás uniós versenyjogi értelemben olyan támogatás, mely közvetlenül vagy közvetve állami forrásból származik, előnyhöz juttat bizonyos vállalkozást vagy ágazatot és ezáltal torzítja a tagállamok közötti versenyt. Azok a támogatások, melyek kimerítik ezeket a fogalmi elemeket, főszebály szerint tilosak, mivel a belső piaccal ellentétesek.

A Bizottság érvei

A Bizottság szerint a tiltott állami támogatás fogalmát a reklámadó rendszere teljes egészében kimeríti.

1. Az első fogalmi elem az állami forrás. A Bizottság úgy vélte, a reklámadóról szóló törvény elfogadásával Magyarország lemondott azokról a forrásokról, melyeket az alacsonyabb árbevételű (vagyis kisebb) vállalkozásoktól kellett volna beszélnie. A Bíróság korábbi esetjoga szerint a bevételekről való lemondás az államnak betudható.
2. Az előny kapcsán a Bizottság emlékeztetett arra, hogy nemcsak a pozitív juttatások jelentenek előnyt, a szokásos terhek enyhítése szintén előnyt realizál. A Bizottság szerint a jelen ügyben a különböző adókulcsok alkalmazása csökkenti a kisebb vállalkozások terheit a nagyobbakkal szemben. Ebben egyértelműen előnyt vélt felfedezni. Az adólevonási rendszert szintén előnynek tekintette, hiszen ez is bizonyos vállalkozások terheit csökkenti a többiekhez képest.
3. A Bizottság a szelektivitási feltételt is alátámasztottnak tartja. A Bizottság szerint az azonosított előnyökből csak bizonyos vállalkozások részesülnek. Az adóelőnyöket több lépcsőben vizsgálta meg. Először is azonosította az összehasonlítás alapjául szolgáló „normál” adórendszert. Normál rendszerként egy egykulcsos vagy egységes adókulcsot tartalmazó rendszert rögzített. Ez alapján megvizsgálta, hogy a reklámadó rendszere eltér-e ettől az általános rendszertől. Miután megállapította, hogy eltér, megvizsgálta, hogy az eltérés igazolható-e az adórendszer jellegével és általános felépítésével. Arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés önkényes megkülönböztetést jelent hasonló jogi és ténybeli helyzetben lévő vállalkozások között.
4. A Bizottság szerint a versenytorzítás és tagállamok közötti verseny érintettsége is igazolható. A magyarországi reklámpiacon is van verseny, ahová más tagállamokból érkező szereplők is beléptek. A Bizottság úgy vélte, a verseny torzul, mert a legkisebb adókulcs alá tartozó vállalkozások működési támogatásban részesülnek. A Bizottság mindezek alapján határozatában megállapította, hogy a vitatott adó alapján egyes gazdasági szereplők a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásban

részesülnek. A Bizottság felszólította Magyarországot, hogy biztosítsa a torzításmentes, uniós követelményeknek megfelelő versenyt. Tehát szüntesse meg ezt a többkulcsos különadót.

A magyar válasz, Magyarország érvei

Magyarország szerint a Bizottság érvelése téves és a reklámadó összegegyeztethető a belső piaccal. Erre tekintettel az Európai Unió Bíróságától kérte a Bizottság határozatának a megsemmisítését. De időközben (2017 májusában) visszaható hatállyal eltörölte a reklámadót. Magyarország szerint a Bizottság több ponton is hibázott. Már a szóban forgó intézkedés állami támogatásnak minősítése is téves, a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettségét, sőt a hatáskörével is visszaélt.

Téves minősítés, hibás érvelés, hatásköri visszaélés?

A magyar álláspont szerint a nemzeti jogalkotónak az adórendszer sokszínűsége miatt számos eszköze van a közterhek optimális elosztására. Az uniós jog meghagyta a tagállamok hatáskörében, hogy a közvetlen adóztatás területén az adómértékekről dönthessenek. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ennek a hatáskörnek része a progresszív adókulcsok alkalmazása is. Az esetjog alapján önmagában az, hogy egy adó sávosan progresszív, nem eredményez állami támogatást. Magyarország úgy véli, a megtámadott határozatban a különböző kulcsok összehasonlítása egy fiktív rendszer alapján történt. A Bizottság „megálmodott” egy egykulcsos vagy átlagos referenciarendszert és ezzel a nem létező rendszerrel hasonlította össze a tagállami adó jogszerűségét. A magyar álláspont szerint az adó progresszív szerkezet eleme a reklámadó rendszerének. Emiatt az összehasonlítás alapját e szerkezetnek kellett volna adnia. Mindezekre tekintettel tehát a Bizottság nem tudta bizonyítani, hogy a progresszív szerkezet szelektív előny nyújt a kisebb vállalkozásoknak, hiszen már az összehasonlítás alapja is tévesen került megállapításra. Magyarország szerint a szóban forgó adóalap-csökkentés sem jelent szelektív előnyt egyetlen vállalkozás számára sem. Az adóalap-csökkentés minden reklámadó-alany számára megkülönböztetés nélkül elérhető függetlenül attól, hogy 2013-ban nyereséges volt-e, vagy sem. E rendelkezés célja, hogy az első adóévben a már amúgy is veszteséges vállalkozások terhére enyhítse. Ezzel kapcsolatban Magyarország azt állítja, hogy a 2013-ban veszteséges vállalkozások a 2014-es adókötelezettségüket illetően nem voltak összehasonlítható helyzetben a 2013-ban nyereséges vállalkozásokkal.

A Törvényszék ítélete és indokolása

A Törvényszék szerint a Bizottságnak nem sikerült a jog által megkövetelt módon alátámasztania, hogy a reklámadó pusztán a progresszív jellege miatt állami támogatásnak minősül. Továbbá azt sem, hogy az adóalap-csökkentés szelektív előnyt biztosít.

A progresszivitásról

Először is a Bizottság a reklámadót illetően felvázolt egy referencia-adórendszert. Ez alapján a „normál” rendszer alapján állapította meg, hogy bizonyos vállalkozások részesülnek-e szelektív előnyökben. Ez azonban a Törvényszék szerint is problémás, hiszen az azonosított normál rendszer vagy hiányos, mivel nem tartalmaz adókulcsot, vagy pedig hipotetikus, mivel egységes adókulcsot tartalmaz. A Törvényszék szerint - a reklámadó progresszív jellegére és bizonyos vállalkozásokat illetően a differenciált adósávok hiányára tekintettel - a jelen ügyben „normál” rendszerként kizárólag magát a reklámadót lehetett volna figyelembe venni. Az összehasonlítás alapját a reklámadó progresszív adókulcsokat és adósávokat magában foglaló egységes szerkezetének kellett volna adnia. Másodszor a Törvényszék emlékeztet, hogy a magyar hatóságok célja egy árbevételeen alapuló ágazati adó bevezetése volt az újraelosztási rendszer logikájának tiszteletben tartásával. A Bizottság szerint a reklámadó felépítése, különösen a progresszív jellege e célkitűzéssel nem volt összeegyeztethető, mivel a progresszív szerkezettel az adó célját nagymértékben kiüresítették. A Törvényszék szerint azonban észszerűen feltételezhető, hogy a nagyobb vállalkozások költségei méretgazdaságossági okokból kisebbek lehetnek, ezért arányosan magasabb jövedelmük miatt képesek arányosan magasabb adót fizetni. A Törvényszék úgy vélte, hogy ez egy olyan újraelosztási megfontolás, ami megfelel az árbevételeen alapuló adók követelményeinek. Törvényszék úgy látja, hogy a Bizottságnak nem sikerült alátámasztania, hogy az adó szerkezete miatt szelektív előnyöket nyújt. A progresszív adóztatási forma lényege, hogy biztosítja, hogy egy vállalkozás csak akkor adózzon, ha tevékenységének eredménye elér egy bizonyos (akár magasabb) küszöbértéket. A Törvényszék a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva rögzítette, hogy pusztán azért, mert egy adó progresszív, nem minősül szelektív előnyt nyújtó intézkedésnek. A tagállamok hatásköre, hogy a közvetlen adóztatás területén akár progresszív adókulcsokat is alkalmazzanak. Emiatt megalapozatlan a bizottsági érvelés. Csak azért, mert progresszív egy adó, még nem biztosít szelektív előnyt a kisebb vállalkozások számára.

Az adóalap-csökkentésről

Az adóalap-csökkentést illetően a Törvényszék úgy véli, hogy az adóalapról történő levonást objektív kritériumok alapján, az érintett vállalkozások választásától függetlenül állapították meg, tehát nem szelektív jellegű. A veszteséges vállalkozások terheinek enyhítése megfelel az újraelosztási logikának. A Törvényszék megállapította, hogy nincs eltérő bánásmód a 2013-ban veszteséges és nyereséges vállalkozások között, hiszen ezek a gazdasági szereplők nincsenek hasonló helyzetben. Mivel nincs összehasonlíthatóság, nincs eltérő bánásmód sem. Mivel a levonási rendszer nem tartalmaz hátrányosan megkülönböztető elemet, nem minősül állami támogatásokra jellemző szelektív előnynek sem.

A megsemmisítés

A Törvényszék szerint a Bizottságnak nem sikerült a jog által megkövetelt módon alátámasztania, hogy a reklámadó pusztán a progresszív jellege miatt állami támogatásnak minősül. Továbbá azt sem, hogy az adóalap-csökkentés szelektív előnyt biztosít. Ilyen körülmények között teljes egészében megsemmisítette a Bizottság határozatát.

Források jegyzéke:

- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=CCBA4900529DE1CA4422EF1AC87A3A7E?text=&docid=215549&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2047498>
- <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-06/cp190084hu.pdf>
- Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése
- Humblot ítélet (112/84, EU:C:1985:185), az 1987. szeptember 17-i Feldain ítéletre (433/85, EU:C:1987:371), a 2005. október 27-i Distribution Casino France és társai ítélet (C-266/04–C-270/04, C-276/04 és C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657), valamint a 2014. február 5-i Hervis Sport- és Divatkereskedelmi ítéletre (C-385/12, EU:C:2014:47)
- 2011. november 15-i Bizottság és Spanyolország kontra Government of Gibraltar és Egyesült Királyság ítélet (C-106/09 P és C-107/09 P, EU:C:2011:732) és a 2015. május 21-i Pazdziej ítélet (C-349/14, EU:C:2015:338)

FŐTANÁCSNOKI INDÍTVÁNY A MAGYAR KISKERESKEDELMI KÜLÖNADÓRÓL*

2019. július 4-én ismertette indítványát Juliane Kokott főtanácsnok a C-323/18. számú Tesco-Global Áruházak ügyében. Az indítvány a bolti kiskereskedelmi árbevételre kivetett magyarországi különadó uniós joggal való összhangjának vizsgálatára vonatkozott.

Az ügy előzményeként az szolgált, hogy Magyarország a 2008-ban kezdődő pénzügyi-gazdasági válság hatására ágazati különadókat vezetett be annak érdekében, hogy stabilizálja az államháztartás helyzetét. A bevezetett különadókkal kapcsolatban fel is merült az uniós joggal való összeegyeztethetlensége és az Európai Bíróság a Hervis-ügyben a bolti kiskereskedelmi árbevételre kivetett különadó vonatkozásába ki is mondta, hogy a különadó a társaságok székhelyén alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül. Azonban annak az ítéletnek a hatálya nem terjedt ki a Tesco-ra, mivel a Tesco nem kapcsolt vállalkozás formájában működött. A Tesco-nak, így az adóévek során körülbelül 35 milliárd forint különadót kellett megfizetnie. Ezt az összeget később növelte az is, hogy az adóhatóság körülbelül 1,4 milliárd forint különadó megfizetésére kötelezte a Tesco-t, mivel a NAV által végzet ellenőrzés eredményeként adókülönbözött állapítottak meg nála. A Tesco a határozattal szemben fellebbezett, amit azonban helybenhagytak. Ezt követően nyújtott be keresetét a határozattal szemben arra hivatkozva, hogy az megalapozatlan, mivel az az uniós joggal nem egyeztethető össze.

Nemcsak a Tesconak, hanem a tagállami bíróságnak is kétségei voltak a különadó uniós joggal való összeegyeztethetőségéről, mivel a bíróság szerint az érdemi adóterhet döntő többségében a külföldi tulajdonban álló adóalanyoknak kell viselnie.

A tagállami bíróság kétségei miatt előzetes döntéshozatali eljárás keretében négy kérdést intézett az Európai Unió Bíróságához.

A kérdések a következők voltak: 1. különadó összeegyeztethető-e az uniós alapszabadságokkal, 2. az uniós jognak a gazdasági szereplők közötti hátrányos megkülönböztetést tiltó rendelkezéseivel, 3. az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal, valamint 4. az egyszerre több fajta forgalmi típusú adó kivetését tiltó uniós HÉA iránnyal.

A kérdéseket - a Bíróság általi megválaszolás előtt - először a főtanácsnok értékelte. Az első kérdés vonatkozásában a főtanácsnok megállapította, hogy a progresszív adó következtében a nagyobb árbevételű vállalkozások ugyan eltérő bánásmód alá esnek, mint a kisebb árbevételű vállalkozások, azonban ez nem

* Az összefoglalót készítette: *Soltész Péter Ádám*, joghallgató, DE ÁJK

eredményez nyílt és közvetlen diszkriminációt a külföldi vállalkozások vonatkozásában, mivel a különadó kivetési szabályai nem tesznek különbséget a vállalkozás székhelye vagy származása szerint. Nem áll fenn szerinte a vállalkozások letelepedése szabadságának közvetett korlátozása sem.

Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy nem volt akadálya annak, hogy a Tesco a megváltozott adózási körülményekhez igazítsa a szervezeti felépítését. Emiatt nem tekinthető ezen adóztatás visszaélésszerűnek. Kiemelte továbbá, hogy az alapvető szabadságok nem a jogi formától független adóztatást, hanem csupán azt követelik meg a tagállamoktól, hogy az adóztatás ne különböztesse meg hátrányosan a határokon átnyúló helyzetet. Másrészt szerinte a különadó nem a külföldi vállalkozások, hanem a nemzetközi szinten határokon átnyúló tevékenységet folytató és ez elért nyereség lehető legkisebb mértékű adóztatásának biztosítására törekvő multinacionális vállalatok ellen irányul. Szerinte az ilyen vállalkozások vonatkozásában az árbevétel alapú progresszív adó alkalmazása nem valósít meg az adóztatáshoz való joggal való visszaélést.

Arra az esetre is megfogalmazta véleményét a főtanácsnok, ha a Bíróság a különadót közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősíti. Ebben az esetben szerinte a pénzügyi teljesítőképesség szerinti adóztatás, mint igazoló ok igazolhatja a letelepedés szabadságának korlátozását. Továbbá úgy vélte, hogy a különadó a célok eléréséhez szükséges intézkedésnek tekinthető, amely alkalmas arra, hogy elérje a kivetéssel meghatározott célokat. Ezekből következően annak kimondását javasolja a Bíróságnak, hogy a különadó összhangba van a letelepedés szabadságának az elvével. Ezt követően a második és a harmadik kérdést értékelte a főtanácsnok. Ezen kérdések, tehát a különadó tiltott állami támogatásának jellegére vonatkoztak. A főtanácsnok először is a kérdéseket elfogadhatatlannak minősítette, mivel szerinte a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében valamely adó alanya nem hivatkozhat -annak érdekében, hogy kivonja magát ezen adó megfizetése alól- arra, hogy az olyan adómentesség, amelyben más vállalkozások részesülnek állami támogatásnak minősül.

Arra az esetre is megfogalmazta a véleményét, ha a Bíróság a kérdést elfogadhatónak nyilvánítja. Szerinte a különadó nem nyújt szelektív előnyt a kisebb árbevételű vállalkozásoknak a nagyobb bevételű vállalkozásokhoz képest, ezért az nem tekinthető tiltott állami támogatásnak. A szelektív jelleget már az is kizárja szerinte, hogy az eltérő árbevételű vállalkozások nincsenek összehasonlítható jogi és ténybeli helyzetben. De még, ha összehasonlítható helyzetben is lennének a vállalkozások, akkor is igazolt a közöttük alkalmazott eltérő bánásmód a különadó bevezetésének indokaként megjelölt célokkal.

Végül pedig a negyedik kérdés vonatkozásában megállapítja a főtanácsnok, hogy a különadó nem forgalmi adó, mivel nem a fogyasztót kívánja adóztatni. Következésképpen a HÉA irányelv 401. cikke nem akadályozza Magyarországot abban, hogy a HÉA mellett ezt az adót is bevezesse.

Összességében tehát annak kimondását javasolja a főtanácsnok az Európai Bíróságnak, hogy a bolti kiskereskedelmi árbevételre kivetett magyarországi különadó összhangban van az uniós joggal. A főtanácsnok véleménye a Bíróságot nem köti.

Források jegyzéke:

- <https://www.jogiforum.hu/hirek/40650> (2019.07.15.)
- http://www.kozszov.org.hu/dokumentumok/UMK_2018/kulonszam/06_Felsobirosagi_jogesetek.pdf (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- http://www.kozszov.org.hu/dokumentumok/UMK_2018/kulonszam/06_Felsobirosagi_jogesetek.pdf (2019.07.15.)
- <https://www.jogiforum.hu/hirek/40650> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <https://www.jogiforum.hu/hirek/40650> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215801&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2127851> (2019.07.15.)
- <https://www.jogiforum.hu/hirek/40650> (2019.07.15.)

ADATKEZELÉssel KAPCSOLATOS ÜGYBEN DÖNTÖTT AZ EUB*

Újabb Facebookkal kapcsolatos ügyben hozott döntést az Európai Unió Bírósága. A tényállás szerint a német Fashion ID online divatruha-értékesítő vállalkozás saját weboldalán elhelyezte a Facebook "Tetszik" gombját. Azoknak a felhasználóknak az adataik, akik az oldalra látogattak, automatikusan továbbításra kerültek a Facebook Ireland számára. Mindez úgy ment végbe, hogy a látogatók nem tudtak és nem egyeztek bele az adatközlésbe.

Egy német közhasznú fogyasztóvédelmi érdekegyesület azt kifogásolta a düsseldorfi regionális felsőbbíróság előtt, hogy a Fashion ID megsértette a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályozás által megkövetelt tájékoztatási kötelezettségét. Az Európai Unió Bírósága az eljárása során, a német nemzeti bíróság kérésére megállapította, hogy az új adatvédelmi rendelet lehetőséget biztosít ilyen esetekben a fogyasztóvédelmi szervezetek számára a kereset indítására.

A német bíróság által feltett második kérdés arra keresi a választ, hogy a Fashion ID honlap-üzemeltető jelen esetben adatkezelőnek minősül-e, ugyanis nincs befolyása a szolgáltatónak továbbított adatok kezelésére. A Bíróság a kérdés megválaszolásához a 95/46. irányelv 2. cikkének d) pontját vette figyelembe, amely kimondja, hogy adatkezelőnek minősül az a természetes vagy jogi személy, hatóság, intézmény vagy bármely más szerv, amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának céljait és módját. Mindezekre tekintettel a Bíróság megállapította, hogy a Fashion ID nem minősíthető adatkezelőnek az adatok továbbítását követően, a Facebook Ireland által végzett adatkezelési műveleteket tekintetében. Nem állapítható meg ugyanis, hogy a Fashion ID határozná meg az adatkezelési műveletek célját és módját.

A Bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a Fashion ID közös adatkezelőnek minősül a Facebook Irelanddel, az adatgyűjtés és azok továbbításának folyamata során. Ennek meghatározása során figyelemmel kell lenni a már korábban hivatkozott irányelv rendelkezéseire, miszerint az adatkezelés céljának és módjának meghatározója minősül adatkezelőnek. Azonban ennek a vizsgálatát a Bíróság a nemzeti bíróságok hatáskörébe utalja.

Az Európai Unió Bírósága hangsúlyozta továbbá, hogy a Fashion ID-hoz hasonló honlap-üzemeltetőknek már az adatgyűjtés időpontjában a látogatók rendelkezésére kell bocsájtania bizonyos információkat az adatkezelőről (pl.: a kilétét).

A nemzeti bíróság által feltett kérdésre válaszolva a Bíróság pontosításokat tett az adatvédelmi irányelv rendelkezéseire. Abban az esetben, ha az

* Az összefoglalót készítette: *Salya Fruzsina*, joghallgató, DE ÁJK

adatkezelés jogos érdek érvényesítéséhez szükséges, a honlap-üzemeltető és a közösségimodul-szolgáltató esetében is fenn kell állnia a személyes adatok gyűjtése és továbbítása tekintetében a jogos érdeknek, hogy ezen tevékenységük jogszerűnek minősüljön.

Az érintett hozzájárulása körében megállapításra kerül, hogy a hozzájárulás beszerzése a honlap-üzemeltetőjének-feladata, nem pedig egy, a folyamatban később résztvető közös adatkezelő feladata. Az érintett honlap-üzemeltetőnek adandó hozzájárulás azonban csak azokra a személyesadat-kezelési műveletekre, amelyek céljait és módját ténylegesen a honlap-üzemeltető határozza meg.

Források jegyzéke:

- <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-07/cp190099hu.pdf>
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=C382380B4D1C9EC0CA37CF56D7BDE62D?text=&docid=216555&pageIndex=0&doclang=hu&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5552772>

KÚRIA VS. EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA: MI LESZ A MAGYAR BÍRÓI FÜGGETLENSÉGGEL?*

2019 nyarán a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója végzésével felfüggesztette az előtte folyamatban lévő ügyet és többek között az alábbi előzetes döntéshozatalra szánt kérdésekkel fordult az Európai Unió Bíróságához:

- „Megfelel-e az EU alapító szerződéseiben is garantált jogállamiság és bírói függetlenség elvének, hogy az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnöke egy bíróság elnöki pozícióját a pályázati eljárás megkerülésével, ideiglenes megbízással tölti be?”
- „Megfelel-e az uniós jogban előírt bírói függetlenség követelményének az, hogy az eddigi több évtizedes gyakorlattól eltérve a magyar bírók 2018. szeptember 1-je óta kevesebbet keresnek, mint az azonos szinten és ugyanolyan régóta szolgálati viszonyban dolgozó ügyészek, és a fizetésük általában sincs összhangban az általuk ellátott feladatok jelentőségével.”

Az EUMSZ 267.cikke szerint az uniós intézmény hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a Szerződések értelmezése kapcsán, így abban az esetben, ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. (...)

Ezt követően 2019 szeptemberében Polt Péter főügyész a „törvényesség érdekében” a fent nevezett végzés törvénysértő voltának megállapítását kérte a Kúriától. Véleménye szerint jelen esetben a bíró ezeket a kérdéseket nem tehette volna fel, mivel ezekkel nem a közösségi jog értelmezését kéri, annak kapcsán, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek. Továbbá véleménye szerint a PKKB bírója a kérdéseit olyan ügyben tette fel, ahol azok megválaszolása nem releváns. A Kúria a napokban kifejtette egyetértését a főügyész álláspontjával, így mivel a kérdések nem szolgálhatnak valós vagy vélt sérelmek orvoslására, döntése szerint a PKKB bírójának az OBH elnök pozíciójával kapcsolatos kérdésének előzetes döntéshozatali eljárásra bocsátása törvénysértő.

Következmény

A Kúria döntése nem köti az Európai Unió Bíróságát. A magyar bíró az EUMSZ 267.cikk alapján fordult az uniós intézményhez, amely saját maga döntheti el, hogy befogadja-e a feltett kérdéseket (IS C-564/19. sz. ügy), egy tagállami szerv

* Készítette: **Dr. Lovas Dóra**, doktorandusz, DE ÁJK

nem vonhatja el az uniós intézmény hatáskörét. Pozitív döntés esetén kérdés, hogy az Európai Unió Bírósága mennyiben tartja összeegyeztethetőnek a magyar igazságszolgáltatás kapcsán a bírói függetlenség alapelveinek megvalósulását. Az integráció egyik alapelve, hogy a bíróságoknak pártatlanoknak, a kormánytól és a jogalkotótól függetleneknek kell lenniük, amely elvet kifejezetten említi az EU Alapjogi Chartájának 47. cikke és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke.

Minden figyelem az uniós intézmény felé fordul, azonban az csupán a jövő titka, hogy Justitia bekötött szemével szimbolizált bírói függetlenség mennyire valósul meg az ügy kapcsán.

Források jegyzéke:

- https://hvg.hu/itthon/20190910_kuria_vasvari_csaba_biro_hando_tunde
- https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems-14-hu.do
- IS C-564/19.sz.ügy

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A Közjavak folyamatosan várja a minimum 10.000, maximum 25.000 karakter terjedelmű, a folyóirat profiljába illeszkedő tanulmányokat. A kéziratok megküldése előtt javasoljuk a formai követelményekre vonatkozó szabályok áttanulmányozását. A megjelentetni kívánt tanulmányokat a szerkesztőbizottság részére az alábbi e-mail címre kérjük megküldeni: bartha.ildiko@law.unideb.hu

A szerkesztőbizottság által befogadott tanulmányok hagyományos módon, a negyedévente megjelenő elektronikus folyóiratban, valamint az interaktív kozjavak.hu blogoldalon is megjelennek. Erre tekintettel a tanulmányok elkészítését és benyújtását kétféle formában kérjük megtenni.

Formai követelmények

A tanulmányokat word dokumentumban, Times New Roman betűtípusban, 12-es betűmérettel, normál sortávolsággal, sorkizártan kérjük elkészíteni.

Hivatkozási rendszerre vonatkozó követelmények

A szerkesztőbizottság kéri a szerzőket, hogy amennyiben lehetőség van rá, a tanulmányokat egyfelől a hagyományos szövegekőzi lábjegyzettel ellátott formátumban, valamint az elektronikus megjelentetést elősegítő sorkőzi hivatkozásokat tartalmazó változatban is szíveskedjenek elkészíteni.

1. Blog változat:

Amennyiben a forrás nyilvános weboldalon is teljes terjedelemben elérhető (pl. egy hatályos törvényszöveg, tanulmány, jelentés stb.), akkor a wordbe ágyazott hiperhivatkozással (a hiperlinket a szövegben a forrásra egyértelműen utaló szóhoz vagy szókapcsolathoz rendeljük hozzá).

Példa:

"Az információszabadság lényege, hogy a társadalom tagjainak joga van a közérdekű adatokat ([Infotv. 3. § 5.](#)) megismerni, betekinteni az ezekkel kapcsolatos dokumentációba."

Amennyiben tudományos irodalmi forrást hivatkozunk meg ezzel a módszerrel, a hiperlink alatt csak olyan elérhetőséget adjunk meg, amely a közlemény bibliográfiai adatait is teljeskörűen tartalmazza és a szerzői jogi követelményeknek megfelelően lett közzétéve. Amennyiben ez nem lehetséges, a 2. pontban ismertetett hivatkozási formát alkalmazzuk.

Ha nem érhető el (vagy nem teljes terjedelemben) a forrás nyilvános weboldalon, a forrást a megfelelő szövegrész után szögletes zárójelben jelöljük a folyóirat változathoz lentebb megadott hivatkozási rendszer szerint.

2. Folyóirat változat:

Könyveknél:

Sivák József–Vigvári András (2012): *Rendhagyó bevezetés közpénzügyek tanulmányozásába*. Budapest: Complex, 35-40.

Tanulmánykötetben, gyűjteményes kötetben megjelent szövegek esetében:

Mickiewicz, Ellen (2000): Institutional Incapacity, the Attentive Public, and Media Pluralism in Russia. In: Richard Gunther, Richard Mughan, Anthony (eds.): *Democracy and the Media*. Cambridge: Cambridge University Press., pp. 85–121.

Folyóiratban megjelent tanulmány esetében:

Selck, J. Torsten (2004): On the Dimensionality of European Union Legislative. In: *Journal of Theoretical Politics*. Vol. 16., No. 2. April, pp. 203–222.

Hetilapokban/napilapokban megjelent, szerző nélküli írások hivatkozása:

Közös rendszer – felkészült irányítás (2011). In: *Szabadhajdú Városi Hetilap*, 2011. 21. évf. 42. sz. (12. 20.) 4–5. old.

Mindegyik fenti esetben az alábbiak szerint kérjük a pontos oldalszám megjelölését, amennyiben szükségessé válik: magyar szakirodalomnál „34–54. old.” és angol szakirodalomnál „pp. 34–54.”

Kérjük, hogy a szerzők a tervezett tanulmány részét képező képeket, ábrákat vagy táblázatokat is külön dokumentumban is küldjék el (ábrák és táblázatok esetében olyan formátumban, amelyben lehetséges ezek szerkesztése - diagramoknál excelben).

© 2019 MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport.

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a szerzők írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható.

Idézni, szöveges tartalmat átvenni csak a forrásra való hivatkozással szabad.